

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ
ΣΤΗΝ ΚΩ

ΑΘΗΝΑ, 7 ΜΑΡΤΙΟΥ 1996

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Εκπροσωπώ σήμερα εδώ, μία κυβέρνηση νέα. Μία κυβέρνηση που φιλοδοξεί να είναι κυβέρνηση των αποτελεσματικών έργων και όχι των μεγάλων λόγων. Έτσι λοιπόν, δεν θα ακολουθήσω, μιλώντας σε όλους και όλες εσάς, τις παλιές συνταγές. Νομίζω, άλλωστε ότι η Ιστορία αυτού του τόπου δεν το επιτρέπει.

Εδώ στην Κώ, στο νησί του Ιπποκράτη, στην Ρόδο, δίπλα, το νησί των φιλοσόφων, στην Μυτιλήνη, το νησί της λυρικής ποίησης, σε όλο το Αιγαίο, ως την γή του Ορφέα, σε όλη την ακριτική γραμμή του Ελληνισμού, από την Θράκη ως την Κύπρο, άνθισε, η μεγάλη μοναδικότητα του Ελληνισμού.

Εδώ λοιπόν, ο τόπος και το ήθος του, δεν επιτρέπουν τα μεγάλα λόγια. Δεν επιτρέπει τα μεγάλα λόγια επίσης το γεγονός, ότι μέχρι σήμερα χρησιμοποιήθηκαν για να συγκαλύψουν τα προβλήματα και να φαλκιδεύσουν την έλλειψη σχεδίου για την επίλυσή τους. Συνηθίσαμε, οι κυβερνήσεις από την Αθήνα, να χαιρετίζουμε εσάς τους ακρίτες. Να επιβραβεύουμε το κουράγιο σας, Να χειροκροτούμε την επιμονή σας απέναντι στις δυσκολίες. Αλλά, τα μεγάλα λόγια απέναντι στους ακρίτες, ήταν -πολλές φορές- το άλλοθι για την φτώχεια των έργων.

Δεν πρόκειται λοιπόν να επαναλάβω την ίδια συνταγή. Δεν μου ταιριάζει άλλωστε προσωπικά η ρητορική των μεγάλων λόγων. Μου ταιριάζει όμως η ευθύτητα της ευθύνης απέναντί σας. Η ευθύτητα που επιβάλλει το αξίωμα με το οποίο σας απευθύνομαι. Μου ταιριάζει η αλήθεια των στόχων που αναλάβαμε. Γι' αυτό και δεν θα αποφύγω τις δεσμεύσεις απέναντί σας. Δεσμεύσεις που θα τιμήσω, εγώ και η κυβέρνηση μας.

Θέλω λοιπόν από δώ, από την ακριτική Κώ, να καταστήσω διάφανα σαφές, όχι μόνον το σχέδιο μας για τα Δωδεκάνησα και την ακριτική γραμμή της πατρίδας μας, αλλά να δεσμευτώ για το τί καινούργιο θέλει να φέρει η κυβέρνηση μας στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή αυτού του τόπου. Γιατί, αν χρειάζεται μία νέα πνοή στην ανάπτυξη του ακριτικού τόξου της Ελλάδας, αυτό δεν θα γίνει με τεχνητό "φιλί της ζωής" από το υδροκέφαλο κράτος της Αθήνας.

Στόχος της κυβέρνησης μας δεν είναι η κατάτμηση των υποσχέσεων και η κατάτμηση των πολιτικών. Στόχος δεν είναι η ανακατανομή του υδροκεφαλισμού και η άσκηση ευκαιριακών πολιτικών. Για μας σήμερα, όλη η χώρα, όλη η κοινωνία, όλη η δομή του κράτους πρέπει να τεθούν επειγόντως σε μία άλλη τροχιά. Δεν ήλθαμε να κάνουμε μερεμέτια, ούτε επιθυροθωτικές κινήσεις. Αλλά επιτέλους, για πρώτη φορά, να κινητοποιήσουμε

το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου, να αξιοποιήσουμε το σύνολο των πόρων του, να εκμεταλλευτούμε όλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας, ώστε να οικοδομήσουμε σύντομα μιά ισχυρή Ελλάδα. Μιά Ελλάδα όπου θα ευημερούν και οι αριθμοί και οι άνθρωποι, μιά Ελλάδα υπερήφανη, μιά Ελλάδα ισότιμα ενταγμένη στην Ενωμένη Ευρώπη.

Αν δεν υπάρξει μιά ισχυρή Ελλάδα ενιαία, απ' άκρο σε άκρο της χώρας, δεν μπορεί να υπάρξει ισχυρή ακριτική γραμμή. Όσο πιο δυνατή είναι η θέση της Ελλάδας συνολικά, τόσο πιο ισχυρή γίνεται η ακριτική της γραμμή. Η δική μας πολιτική είναι λοιπόν, πριν απ' όλα, η πολιτική της ισχυρής Ελλάδας. Και τμήμα αυτής της ισχύος, βασική μέριμνα των κεντρικών μας πολιτικών είναι η ειδική ενίσχυση της ακριτικής γραμμής στο πλαίσιο ακριβώς της συνολικής ανασύνταξης της χώρας.

Η χώρα μας άλλωστε βρίσκεται μπροστά σε μιά μεγάλη πρόκληση, σε μιά μεγάλη ευκαιρία. Εδώ και πέντε χρόνια ζούμε μιά ριζική ανακατάταξη του παγκόσμιου χάρτη. Η κατάρρευση των ανατολικών καθεστώτων, συνοδεύτηκε από μιά περίοδο ανασφάλειας, ανακατατάξεων και κινδύνων. Αυξήθηκαν οι εστίες έντασης ενώ αυξήθηκαν και οι κίνδυνοι περιφερειακών συγκρούσεων. Ο πόλεμος στην γειτονική μας πρώην

Γιουγκοσλαβία, είναι το πιο κοντινό μας παράδειγμα. Αν αυξήθηκαν όμως κάποιοι κίνδυνοι, αυξήθηκαν ταυτόχρονα και οι ευκαιρίες.

Για μας, για την Ελλάδα, οι αλλαγές στην περιοχή μας μπορούν να αποτελέσουν την λαμπρότερη ευκαιρία αναβάθμισης της χώρας μας, σε όλους τους τομείς. Η Ελλάδα έχει εθνική και κοινωνική συνοχή και πολιτική σταθερότητα, μοναδική στα Βλκάνια και τον ευρύτερο χώρο της. Έχουμε την ισχυρότερη -συγκριτικά- οικονομία, έχουμε πλεονέκτημα στην Εκπαίδευση, στις νέες τεχνολογίες, στον Πολιτισμό. Έχουμε το μοναδικό πλεονέκτημα να είμαστε η μόνη χώρα της περιοχής που ανήκει ταυτόχρονα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ. Έτσι ώστε, να μπορούμε να καταστήσουμε ο προνομιακός πυλώνας για την πολιτική της διεύρυνσης προς Ανατολάς, ρόλος, άλλωστε, που αναλογεί ιστορικά στην χώρα μας. Μιλάμε για γνωρίμους δρόμους. Εσείς ξέρετε, καλύτερα από μένα, πόσο οικεία ήταν τα λιμάνια της Ρουμανίας και της Μαύρης Θάλασσας στους караβοкураίους προγόνους σας, που έτσι δημιούργησαν και την "μαγιά", οικονομική, ναυτική και στρατιωτική του Εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του 1821.

Ενώ η πρόκληση της χώρας είναι να ανταποκριθεί σ' αυτή τη μεγάλη ευκαιρία, οφείλουμε να έχουμε διαρκώς στραμμένη την προσοχή μας προς Ανατολάς. Η γειτονική μας χώρα, αντί

να επιδιώκει την ειρήνη και την συνεργασία, κλιμακώνει την όξυνση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Δεν ασφισβητεί μόνον τα κυριαρχικά μας δικαιώματα στον εναέριο, θαλάσσιο και νησιωτικό χώρο, αλλά κλιμακώνει και εδαφικές διεκδικήσεις.

Θέλω να επαναλάβω εδώ με κρυστάλλινη καθαρότητα την θέση μας **“δεν διεκδικούμε τίποτα, αλλά και δεν παραχωρούμε και τίποτα”**. Η Τουρκία οφείλει να γνωρίζει, ότι υπάρχει εδώ στο Αιγαίο, μιά αδιατάρακτη ιστορική συνέχεια. Όπως λέει ο μεγάλος μας ποιητής **Οδυσσέας Ελύτης**, δεν υπάρχει άλλος λαός και άλλη χώρα, όπου η λέξη **“θάλασσα”** ακούγεται το ίδιο από τα χείλη των Ελλήνων από τους χρόνους του Ομήρου. Και θα πρόσθετα την λέξη **“Αιγαίο”** επίσης. Αλλά δεν μιλούν για την αλήθεια μόνον οι αιώνες της Ιστορίας, ο ιδρώτας της προόδου και το αίμα της ελευθερίας των Ελλήνων των νησιών του Αιγαίου. Οι θέσεις μας στο Αιγαίο είναι αποτυπωμένες σε ισχυρές διεθνείς συνθήκες, που κατοχυρώνουν πλήρως τα κυριαρχικά μας δικαιώματα.

Ποιά είναι η απάντηση μας απέναντι στην Τουρκία Είναι - το επαναλαμβάνω- η αρχή **“δεν διεκδικούμε τίποτε, αλλά δεν παραχωρούμε και τίποτε”**. Και αυτό πρέπει να το συνειδητοποιήσει καλά η Τουρκία. Θα είναι -μάλιστα- προς το

συμφέρον της να κατανοήσει, γιατί ματαιοπονεί, σε άγονους και στείρους δρόμους. Να είναι βέβαιη γι' αυτό.

Ωστόσο απέναντι σε κάποιον με επεκτατικές διαθέσεις, δεν αρκεί να θυμίζεις το δίκαιο και την κοινή λογική. Οφείλεις να ορθώνεις την δύναμη της αποτροπής. Όλη η πολιτική μας, αποσκοπεί, με τον καλύτερο συνδυασμό του συνόλου των μέσων που διαθέτουμε να καταστήσουμε ανενεργό τον τουρκικό επεκτατισμό. Πριν απ' όλα θέλουμε να αποκόψουμε την Τουρκία από κάθε άλλοθι ή ανοχή της επεκτατικής συμπεριφοράς, στο διεθνές περιβάλλον. Αυτό το νόημα έχει η προάσπιση της διεθνούς νομιμότητας -που είναι όλη με το μέρος μας- τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και στο NATO αλλά και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Δεν έχουμε αυταπάτες, ότι θα επιβάλλουμε αυτομάτως το δίκαιο μας. Αλλά πιστεύουμε, ότι το δικό μας δίκαιο, μπορεί να γίνει τμήμα των δικών τους σχεδιασμών και συμφερόντων. Καθώς η πολιτική της Τουρκίας δεν δυναμιτίζει μόνον και αφηρημένα το διεθνές δίκαιο. Αλλά θέτει σε ανασφαλή τροχιά τον ευαίσθητο χώρο των Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου. Κινδυνεύει έτσι η Δύση, την ώρα που πάει να κλείσει την πληγή της Βοσνίας, να ζήσει, λόγω των παράλογων επιδιώξεων της Τουρκίας, ένα νέο σενάριο αποσταθεροποίησης, την ώρα που έχουμε πολλές εστίες έντασης, από τον Καύκασο ως την Μέση Ανατολή.

Είναι λοιπόν αυτονόητο ότι οφείλουμε να εκμεταλλευτούμε στο έπακρο όλα τα διεθνή μας ερίσματα, ώστε να εξαναγκαστεί η Τουρκία να προσέλθει στην λογική του διεθνούς δικαίου, το οποίο -προς το παρόν- απερίσκεπτα περιφρονεί. Και αυτό κάνουμε και κάνω σε όλα τα επίπεδα, τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και με την επίσκεψη μου στις ΗΠΑ.

Αλλά, μαζί με την διπλωματική μας εγρήγορση, η άλλη πλευρά της απάντησης μας είναι η ισχυρή δύναμη αποτροπής. Όταν λέμε ότι δεν διεκδικούμε τίποτα αλλά δεν παραχωρούμε και τίποτα, σημαίνει, ότι ο λαός και ο στρατός δημιουργούν τέτοια συνδυασμένη δύναμη μέσων, ώστε, όποιος επιβουλεύεται την εδαφική ακεραιότητα της χώρας μας, να γνωρίζει σαφώς ότι το κόστος της επιβουλής του θα είναι μεγαλύτερο από τα άνομα οφέλη που προσδοκεί. Ακρογωνιαίος λίθος είναι, επομένως, η ενδυνάμωση της αμυντικής ικανότητας της χώρας. Και οι Ένοπλες Δυνάμεις και ο λαός θα κάνουν αποτελεσματικά το καθήκον τους, αν και όποτε χρειαστεί, όπως δεν διστάσαμε να κάνουμε ποτέ οι Έλληνες στην Ιστορία μας.

Αλλά θα μου επιτρέψετε εδώ να τονίσω, ότι στην πραγματικότητα, η ισχυρότερη δύναμη αποτροπής είναι η ισχυρή, η περήφανη και η σεβαστή Ελλάδα, σε φίλους, σε

συμμάχους, αλλά και εχθρούς. Αυτή η ισχυρή Ελλάδα είναι η Ελλάδα που θέσαμε στην ημερήσια διάταξη. Είναι η Ελλάδα που θα επιτύχουμε με τον ριζικό, εκ θεμελίων εκσυγχρονισμό της χώρας. Δεν μπορεί να είναι ισχυρή μιά Ελλάδα που διαρκώς, είτε απαιτεί, είτε επαιτεί. Χρειάζεται - και αυτό δρομολογούμε- μιά ριζική αναδιοργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης. Μιά ριζική αναδιοργάνωση της εκπαίδευσης και της παιδείας. Μιά πραγματική πνοή στην Αποκέντρωση, ώστε οι Περιφέρειες της χώρας να γίνουν η βάση της ισόρροπης ανάπτυξης.

Και για να είναι η Ελλάδα ισχυρή δεν αρκούν μόνο τα όπλα. Χρειαζόμαστε ανάπτυξη, χρειαζόμαστε οικονομική και κοινωνική πρόοδο -και αυτό δεν είναι μόνο υπόθεση του κράτους- είναι υπόθεση του κάθε πολίτη.

Η κυβέρνησή μας είναι αποφασισμένη να στηρίξει όλες τις προσπάθειες των πολιτών για ανάπτυξη. Σε ό,τι αφορά τις ακριτικές περιοχές, βαθειά πεποίθησή μας είναι ότι η ανάπτυξη είναι η καλύτερη άμυνα.

Γνωρίζω τα προβλήματα των ψαράδων με τις τράπεζες. Γνωρίζω το μεγάλο πρόβλημα που έχει προκύψει με αρκετούς ξενοδόχους, που αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τα δάνειά τους. Γνωρίζω τα όνειρα των επιχειρηματιών, για επέκταση. Γνωρίζω το πρόβλημα της ανεργίας στους ξενοδοχοϋπαλλήλους.

Γνωρίζω ακόμη ότι το κόστος μεταφοράς και παραγωγής εδώ είναι μεγαλύτερο. Ότι οι συγκοινωνίες και οι επικοινωνίες δεν είναι ανεπτυγμένες όσο θα έπρεπε. Ότι υπάρχει σημαντικό πρόβλημα στα μικρά νησιά που προσπαθούν να κρατήσουν τον πληθυσμό πάνω τους. Ότι όλα τα έργα υποδομής που προγραμματίσαμε και υλοποιούνται να γίνουν πράξη και πάλι πολλά θα μείνουν που πρέπει να γίνουν. Γιατί η προσφορά της πατρίδας σε τόσο νευραλγικές περιοχές δεν μπορεί να έχει μέτρο κάποιες επενδύσεις όσο μεγάλες και να είναι. Είναι εθνικό μας χρέος. Εχουμε άποψη για τα προβλήματα. Και έχω δώσει εντολή σε όλους τους κυβερνητικούς φορείς οι οποίοι έχουν κατακλυστεί από δικά σας υπομνήματα, να επεξεργαστούν ταχύτατα μία δέσμη συγκεκριμένων μέτρων για όλο το Αιγαίο και πιο ειδικά για τα Δωδεκάνησα.

Για τα μεγάλα και ανεπτυγμένα νησιά που αντιμετωπίζουν ήδη αδιέξοδα. Για τα μικρότερα που χρειάζονται την ανάπτυξη για να νιώσουν πιο ισχυρά. Για τα μικρά και απομακρυσμένα, τα πλάι στην παραμεθόρια ζώνη που πρέπει να κρατήσουν τους ανθρώπους τους και να τους πληθύνουν.

Γνωρίζω το Πόρισμα της Διακομματικής Επιτροπής που από το 1991 έχει ομόφωνα αποδεχτεί η Εθνική Αντιπροσωπεία. Γνωρίζω το Ολοκληρωμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανάπτυξης του Αιγαίου που επεξεργάστηκε από το 1994 το Υπουργείο

Αιγαίου. Με γνώμονα και κατεύθυνση αυτά, θα ολοκληρώσουμε και θα εξειδικεύσουμε μέτρα και πολιτικές. Και σε λίγες εβδομάδες θα υπάρξει ειδική συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου για το Αιγαίο όπου με τον πιο επίσημο τρόπο η κυβέρνηση θα αναλάβει τις ευθύνες της και θα παρουσιάσει τις προτάσεις της. Γνωρίζουμε ότι επιθυμείτε τη Κω, όπως κι'εμείς, ένα νησί με τουρισμό υψηλού επιπέδου. Ένα νησί-οδηγό για την ιατρική επιστήμη. Ένα νησί παράλληλης οικονομικής ανάπτυξης. Ένα νησί με σοβαρή υποδομή. Γνωρίζουμε ότι χρειάζεται η ανέγερση ενός νέου νοσοκομείου, η ολοκλήρωση του αεροδρομίου, της μαρίνας, των έργων στο λιμάνι.

Θα δώσουμε κάθε δυνατή υποστήριξη στην Ιατρική Ολυμπιάδα που πραγματοποιείται τον Αύγουστο, εδώ, στο νησί. Θέλουμε την Κω ένα νησί-διεθνές κέντρο της Ιατρικής. Θέλουμε όμως και τη δική σας εμπιστοσύνη. Θέλουμε τη δική σας ενεργό συμμετοχή. Με προτάσεις, σχέδια, ιδέες-και κυρίως με δουλειά. Περισσότερη και πιο παραγωγική δουλειά. Η κυβέρνησή μας έχει αρχίσει να επιβάλλει έναν άλλο ρυθμό. Πολλοί ήταν εκείνοι που βιάστηκαν-όπως γίνεται συνήθως στην Ελλάδα- να πουν: Τι κάνουν αυτοί εκεί; Συνεχώς συνεδριάζουν; Συσκέπτονται για να μην σκέπτονται, όπως επιτάσσει και το γνωστό ευφυολόγημα;

Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι δικός μου στόχος, δικό μου όνειρο, είναι μία “κυβέρνηση δουλειάς”. Μία κυβέρνηση που αποφασίζει, μία κυβέρνηση που δρα συλλογικά, μία κυβέρνηση που κάνει έργο. Αλλά και μία χώρα που δουλεύει. Μία χώρα που κάνει έργο.

Εμείς θέλουμε να αλλάξουμε το σκηνικό που υπάρχει. Γιατί αντιλαμβανόμαστε τα μηνύματα των καιρών. Γιατί θέλουμε να ανοίξουμε νέους ορίζοντες για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της χώρας. Ήδη έχουμε καθυστερήσει. Έχουμε χάσει σοβαρές ευκαιρίες να παίξουμε σημαντικό ρόλο, όχι μόνον στα Βαλκάνια, ως η μοναδική χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην περιοχή, αλλά και στην περιοχή της Μέσης Ανατολής. Ήλθε ο καιρός να καλύψουμε το χαμένο έδαφος. Όμως, γι’ αυτό το στόχο, δεν αρκούν οι προθέσεις ή και το έργο μίας κυβέρνησης. Δεν αρκεί η δική μας θέληση. Δεν αρκεί η δική μας πράξη.

Ήλθε, πιστεύω, η ώρα του Έλληνα πολίτη. Ναι, το αθηνοκεντρικό Κράτος υπάρχει. Ναι, για να είμαστε ειλικρινείς, ο πολίτης της περιφέρειας είναι υποχρεωμένος να χάνει χρόνο στην Αθήνα, για υποθέσεις που θα έπρεπε να μπορεί να διεκπεραιώνει στην περιοχή του. Ωστόσο, υπάρχουν αρκετές δυνατότητες-και αυτές οι δυνατότητες πρέπει να αξιοποιηθούν.

Η χώρα μας χρειάζεται ένα νέο όραμα προς το 2000-κί'αυτό δεν μπορεί να είναι άλλο από το όραμα του εκσυγχρονισμού. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει κράτος-στρατηγείο και πολίτες-συμμετόχους στην κοινή προσπάθεια. Ο εκσυγχρονισμός της χώρας είναι ταυτόσημος με την έννοια της ισχυρής Ελλάδας . Αλλά δεν αρκεί ο εκσυγχρονισμός και η μεταρρύθμιση του κράτους που ξεκινάμε σχεδιασμένα και οργανωμένα. Χρειάζεται αλλαγή νοοτροπίας από τους ίδιους τους πολίτες, από όλους μας, από την βάση ως την κορυφή. Σήμερα οφείλουμε να συνειδητοποιήσουμε την ανάγκη ενός νέου πατριωτισμού. Πατριωτισμός είναι ό,τι καθιστά την Ελλάδα ισχυρή. Και ισχυρή Ελλάδα σήμερα σημαίνει Ελλάδα εκσυγχρονισμένη, Ελλάδα περήφανη, Ελλάδα ισότιμο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ελλάδα με ισχυρό ρόλο στα Βαλκάνια. Ελλάδα ασφαλής, με πολίτες που ευημερούν , σε ένα περιβάλλον που είναι σεβαστή η ποιότητα ζωής.

Σήμερα, επισκέπτομαι για πρώτη φορά το νησί σας ως πρωθυπουργός. Δεν πρόκειται να είναι και η τελευταία. Θα είμαστε μαζί σας, σε μία αλληλοδέσμευση για την Ελλάδα που ονειρευόμαστε, για την Ελλάδα που αξίζει στους πολίτες της. Σε μία αλληλοδέσμευση για σκληρή και αποτελεσματική δουλειά, που είναι το χρέος μας απέναντι στους εαυτούς μας και την Ιστορία μας.